

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA CONSELLERIA DE MEDI AMBIENT I TERRITORI

3376

Resolució del president de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears per la qual es formula la declaració d'impacte ambiental sobre el pla de restauració de la pedrera Son Ferragut (261), que forma part de la parcel·la 92, polígon 2, terme municipal de Sa Pobla (112A/2018)

Atesa la proposta tècnica de declaració d'impacte ambiental de dia 4 de març de 2020, i d'acord amb Resolució del president de la CMAIB, de 17 de març de 2020 (BOIB núm. 39, de 20 de març de 2020), sobre l'exercici per part del president de la CMAIB, per raons d'urgència, de les competències que corresponen al Ple de la CMAIB, durant la vigència de l'estat d'alarma declarat pel RD 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la crisi sanitària ocasionada pel COVID-19.

Havent consultat prèviament al promotor, ajuntament i als membres del Comitè Tècnic i Ple de la CMAIB, en aplicació del que estableix la Resolució esmentada.

I atès que compleix la condició d'urgència establerta per l'esmentada Resolució ja que el termini de resolució del procediment corresponent a l'expedient 112a/2018 ja s'ha exhaurit.

RESOLC FORMULAR:

La declaració d'impacte ambiental sobre el pla de restauració de la pedrera Son Ferragut (261), que forma part de la parcel·la 92, polígon 2, terme municipal de Sa Pobla, en els termes següents:

El projecte objecte del present informe està inclòs al Grup 2 "Indústria extractiva" punt 1. "Pedreres: restauració i/o extracció" de l'Annex I "Projectes sotmesos a avaluació d'impacte ambiental ordinària" de la Llei 12/2016, de 17 d'agost, d'avaluació ambiental a les Illes Balears (BOIB núm. 106 de 20 d'agost de 2016) modificada per la Llei 9/2018 de 31 de juliol, per la qual cosa es tramitarà d'acord amb aquesta Llei autonòmica i d'acord amb la Llei estatal 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental modificada per la Llei 9/2018, de 5 de desembre.

Al projecte li és d'aplicació la DT1ª de la Llei 10/2014, d'1 d'octubre d'ordenació minera de les Illes Balears, procediment per actualitzar i regularitzar els drets miners

A més l'article 12 de la Revisió del Pla Director Sectorial de Pedreres de les Illes Balears (aprovat mitjançant el Decret 61/1999, de 28 de maig) estableix que els Plans de Restauració de les pedreres requereixen informe preceptiu i vinculant de la Comissió Balear de Medi Ambient, actualment CMAIB.

1. Informació del projecte

El promotor és Cemex España Operaciones S.L.U. i, l'òrgan substantiu la Conselleria de Transició Energètica i Sectors Productius. DG de Política Industrial. Servei de Mines.

La informació pública, realitzada pel Servei de Mines, fa referència a una part de la parcel·la 92, polígon 2 (referència cadastral 07044A002000920000BJ), del terme municipal de Sa Pobla.

L'explotació es troba en el sector nord-occidental del terme municipal de Sa Pobla, a 1,5 km al sud-oest del nucli de Crestatx. S'accedeix pel sud-est per un camí de 1,26 km que té el seu punt de partida en una carretera secundària a la qual s'accedeix des de la Ma-13.

La superfície del projecte es correspon, en forma i extensió, amb la pedrera "Son Ferragut", la qual és de 20.459 m².

Al 19 de desembre de 1989 es va aprovar el Pla de restauració de l'espai afectat, el projecte contemplava també l'explotació d'un volum previst de 8.578.498 m³. El sistema de restauració previst era la formació de bancs (7 metres de alçada i 7 metres de berma) amb recuperació forestal i creació d'una plataforma final o plaça de 17 ha destinada a l'ús agrícola (plantació de tarongers).

El projecte descrit no va arribar a desenvolupar-se atès que la pedrera va ser paralitzada per ordre de l'Ajuntament de Sa Pobla per no tenir llicència municipal, situació d'inactivitat que es manté fins a dia d'avui.

Adaptació del Pla de restauració

Es presenta una adaptació del Pla de restauració aprovat a l'any 1989, les diferències principals entre ambdós projectes es presenten al següent quadre resum:

	PROJECTE APROVAT (1989)	ADAPTACIÓ PROPOSADA
VOLUM EXTRACCIÓ	8.578.498	500
SUPERFÍCIE ACTUACIÓ(m2)	252.771,67	21.585,45
DURACIÓ (anys)	42	8
Nº DE MÀQUINES	6	1 o 2
INSTAL·LACIÓ DE TRACTAMENT	SI	NO
VOLADURES	SI	NO

Al pla de restauració es preveu extreure un volum total de 500 m³ que es correspon amb el derivat de les tasques de sanejament dels talussos residuals, aquest material es destinarà a una part del rebliment projectat.

S'han considerat 3 fases de restauració a desenvolupar en un termini total de 8 anys, aquestes es resumeixen en:

- 1.Fase 1: Consistent en el sanejament del front de capçalera, l'eliminació de viseres, de talussos invertits i de blocs inestables. Per a tot això es formarà un banc de fins a 12 metres d'alçada, irregular i només en les zones on es presenten les anomalies anteriors. El objectiu és el sanejament del talús visible i la creació d'una berma intermèdia on s'estableixi espontàniament la vegetació. Simultàniament, es durà a terme el desmantellament de les edificacions existents, els inerts resultants s'empraran en les tasques de rebliment. Es realitzarà un rebliment parcial del buit existent que anirà de cota 76 m fins a cota 87 m, formant així un talús estès d'angle 30°. El termini d'execució total d'aquesta fase és de 3 anys.
- 2.Fase 2: Consistent en el recrescut del talús generat en la fase 1, passant de la cota 87 m fins arribar a cota 97. També s'iniciaran les tasques de revegetació dels talussos sanejats i de les bermes superiors. El termini d'execució previst és de 3 anys.
- 3.Fase 3: Consistent en l'aportació de material de rebliment al talús creat fins arribar a cota 117 per a dur a terme posteriorment la seva revegetació juntament amb la de la resta de la plataforma. El termini previst és de 2 anys.

Els paràmetres de cadascuna de les fases anteriors es resumeixen al quadre següent:

Fase	Termini (anys)	Superfície afectada (m²)	Volum de rebliment (m³)	Cotes de rebliment (m)	Pressupost restauració (€)
F1	3	7.925	53.930	De 76 a 87 m	38.423,96
F2	3	5.392	54.757	De 87 a 97 m	12.248,96
F3	2	2.573	44.283	De 97 a 117 m	25.646,74

El rebliment es realitzarà amb inerts que s'aniran compactant amb pala carregadora. Així mateix, hauran de ser tractats prèviament si no procedeixen d'excavacions segons legislació vigent.

La consolidació del talús i de la zona de rebliment es realitzarà mitjançant una capa de cloenda consistent en:

- 20 cm de grava per al drenatge.
- 0,50 m de terres seleccionades de textura franca
- 20 cm de terra vegetal.

La revegetació posterior es durà a terme mitjançant la plantació d'espècies arbòries de caire forestal (*Pinus halepensis*) amb una densitat de 600 ud/ha i espècies arbustives tipus càrritx (*Ampelodesmos mauritanica*), fenàs (*Brachipodium retusum*) i heura (*Hedera helix*), amb una densitat de 1.200 ud/ha. Tant les arbòries com les arbustives es plantaran per tota la zona de talús i de plataforma.

La maquinària mòbil necessària per a l'execució del pla de restauració consisteix en retroexcavadora, pala carregadora i camió.

2. Estudi d'impacte ambiental

L'EIA presentat contempla 4 alternatives:

- Alternativa 0: Pedrera existent d'impossible restauració per suspensió d'activitat.
- Alternativa 1: Adopció del projecte substituint la restauració plantejada per només el sanejament de bancs i el desmantellament d'instal·lacions.
- Alternativa 2: Adopció del projecte substituint la restauració plantejada per el restabliment del perfil original del terreny.

-Alternativa 3: Adopció del projecte objecte d'estudi mitjançant el sanejament dels talussos i el rebliment parcial amb un volum total d'inerts de 152.970 m³.

D'entre l'alternativa 2 i la 3 s'ha optat per la darrera atès l'elevat volum de material que es requereix pel rebliment a cota i en conseqüència els llargs terminis d'execució de les fases de restauració que suposarien l'elecció de l'alternativa 2.

L'estudi d'impacte inclou inventari ambiental i una descripció del medi abiòtic, físic, biòtic, social i del paisatge.

S'identifiquen, caracteritzen i avaluen els impactes, arribant a la conclusió que aquests es produiran principalment com a conseqüència de les tasques derivades de: el funcionament de maquinària, el sanejament dels talussos, la circulació de maquinària/transport i les operacions accessòries.

No s'observen impactes crítics ni es preveu que aquests tinguin lloc en un futur com a conseqüència del projecte.

Es proposen tot un seguit de mesures preventives, correctores i compensatòries i, dins aquest apartat s'especifica entre d'altres:

1. En la mesura que sigui possible es crearan en els bancs d'explotació, petites irregularitats que trenquin la monotonia i la regularitat així com, petites discontinuïtats que permetin, en un futur, l'establiment de nius d'aus i la colonització d'espècies espontànies. En les irregularitats es durà a terme una hidrosembra per tal d'incrementar la biodiversitat i la integració amb l'entorn.

2. La hidrosembra es realitzarà en dues fases, la primera d'aplicació de les llavors, fertilitzants, substrat, compost húmich i una part del "mulch", i la segona consistent en el recobriment de les llavors anteriors amb la resta del "mulch" per afavorir la seva germinació.

3. L'eliminació periòdica d'espècies exòtiques o invasores que puguin comprometre el desenvolupament de la vegetació autòctona.

4. En la mesura que sigui possible es mantindrà el màxim control dels sistemes de drenatge perimetrals per tal d'evitar l'entrada de les aigües d'escorrentia superficial

Així mateix, es proposen mesures preventives específiques relacionades amb el risc d'incendis que hi ha a la zona.

El Programa de Vigilància i Seguiment Ambiental contempla mesures de control i seguiment per a les fases de:

- Restauració: amb una periodicitat màxima semestral.
- Presència i Funcionament: una vegada finalitzada la restauració es durà a terme un control i seguiment amb una periodicitat de 12 a 24 mesos i fins a un termini màxim de 4 anys que tindrà per objecte:
- + El seguiment de signes d'erosió en els talussos.
- + El seguiment integral de l'espai restaurat amb especial incidència en possibles abocaments o actes de vandalisme.

Finalment l'Annex d'Incidència Paisatgística conclou que l'àrea objecte d'estudi té una qualitat visual mitja pròxima a qualitat visual alta, així mateix aquest inclou simulacions de l'estat que tindrà l'espai afectat a cadascuna de les 3 fases de restauració previstes.

3. Resum del procés d'avaluació

3.1 Tramitació

El projecte objecte del present informe està inclòs al Grup 2 "Indústria extractiva" punt 1. "Pedreres: restauració i/o extracció" de l'Annex I "Projectes sotmesos a avaluació d'impacte ambiental ordinària" de la Llei 12/2016, de 17 d'agost, d'avaluació ambiental a les Illes Balears (BOIB núm. 106 de 20 d'agost de 2016) modificada per la llei 9/2018, de 31 de juliol.

Al projecte li és d'aplicació la DT1ª de la Llei 10/2014, d'1 d'octubre d'ordenació minera de les Illes Balears, procediment per actualitzar i regularitzar els drets miners

3.2 Fase d'informació pública i de consultes

Al BOIB núm. 15 d'1 de febrer de 2018 es realitza la informació pública de l'estudi d'impacte ambiental i pla de restauració de l'explotació Son Ferragut (núm. 261) per un termini de trenta dies comptadors a partir de l'endemà de la publicació.

Durant l'exposició pública es van consultar les següents Administracions afectades:

- Servei d'Aigües Superficials. DG de Recursos Hídrics.
- DG d'Espais Naturals i Biodiversitat. Departament de Medi Natural
- Servei de Protecció d'Espècies.

- Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl.
- Ajuntament de Sa Pobla.
- Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears
- Servei de Contaminació Atmosfèrica. DG d'Energia i Canvi Climàtic.
- Departament de Protecció de la Salut. DG de Salut Pública i Participació.
- Departament de Territori i Infraestructures. Consell Insular de Mallorca.

El Servei de Mines, en el seu ofici de data 13 de juny de 2018, indica que no té constància de la presentació de més al·legacions durant el tràmit d'exposició pública.

A data de realització del present informe s'han rebut informes de:

- Servei de Protecció d'Espècies de la DG d'Espais Naturals i Biodiversitat, de data 12 de febrer de 2018 (sentit de no afecció).
- Servei d'Assessorament Ambiental en relació a l'APR d'esllavissaments, de data 28 de febrer de 2018 (sentit de necessitat d'aportar documentació).
- Servei d'Ordenació de Territori de la DI de Territori i Paisatge, de data 6 d'abril de 2018 (sentit favorable amb condicionants).
- Secció d'Atmosfera de la DG d'Energia i canvi climàtic, de data 1 de febrer de 2018 (sentit de necessitat d'APCA).
- Servei de Salut Ambiental de la DG de Salut Pública i Participació, de data 5 de febrer de 2018 (sentit de no aplicació de competències)

No s'han realitzat consultes transfrontereres al no considerar-se necessari.

4. Elements significatius de l'entorn del projecte

La superfície afectada per l'antiga activitat minera es localitza dins Sòl Rústic de Règim General (SRG-forestal), a Zona d'Interès Miner (ZIM) i no afecta a cap espai natural protegit. Sí està dins l'àmbit d'una APR d'incendis i un altra d'esllavissaments segons el PTI de Mallorca i, a zona de vulnerabilitat d'aqüífers alta.

D'altra banda i en base a l'establert a l'informe del Servei de Protecció d'Espècies, a l'àrea on es desenvolupa el projecte hi ha la presència de banyarriquer (*Cerambyx cerdo mirbekki*), espècie catalogada, no obstant això es fa constar que el projecte no suposa amenaça sobre el seu estat de conservació. També destaca la possible presència d'exemplars de cabra a la zona.

5. Consideracions tècniques

1. Pel que fa al risc d'esllavissaments que hi ha a la zona objecte del projecte i segons l'anàlisi dels talussos presents (residuals d'explotació) a la pedrera, l'estabilitat d'aquests es considera acceptable (factor de seguretat superior a 1.30). Així mateix es projecta una tanca de la zona de restauració de 430 metres de longitud.
2. Pel que respecta a la revegetació i atesa la possible presència d'exemplars de *Capra hircus*, les espècies arbòries i arbustives a plantar aniran proveïdes de protectors físics.
3. Hi ha certes contradiccions pel que respecta a la revegetació de la berma, per una banda en el desenvolupament de la fase 1 consta que una vegada creada la berma intermèdia aquesta es revegetarà de manera espontània. No obstant això, a la part de processos de revegetació es fa constar que la zona banqueada la revegetació es realitzarà de manera activa.

6. Conclusions

Per tot l'exposat es formula la declaració d'impacte ambiental favorable a la realització del pla de restauració de la pedrera Son Ferragut (núm. 261), que forma part de la parcel·la 92, polígon 2 del terme municipal de Sa Pobla, promogut per Cemex España Operaciones, S.L.U, al concloure's que previsiblement no es produiran impactes adversos significatius sempre que es compleixen les mesures incloses en l'EIA, en la documentació complementària i els condicionants següents:

1. Les emissions de pols i renou, tant al camí d'accés a la finca com a l'interior de la pròpia parcel·la, hauran d'estar dins els llindars establerts per la normativa vigent.
2. Una vegada creada la berma superior (2-4 m) s'haurà de dur a terme la seva immediata revegetació amb les mateixes condicions que es preveuen per al talús de rebliment i la plaça.
3. Perquè la revegetació sigui el més efectiva possible i es dugui a terme una bona integració paisatgística amb l'entorn, es considera necessari que:
 - a) Les espècies arbòries a plantar tinguin una mida inicial mínima 0,50 metres d'alçada i s'estableixin garangoles per retenir l'aigua de reg o pluja.
 - b) S'utilitzin tècniques que garanteixen la pervivència de les espècies a llarg termini.

- c) No s'utilitzin espècies al·loctones o invasores, utilitzant espècies pròpies de la zona.
- d) Es dugui a terme un seguiment periòdic mensual per tal de prendre les mesures corresponents en el cas que el projecte de revegetació no estigui obtenint els resultats previstos (substitució de peus morts).
- Per a la sembra d'herbàcies la terra vegetal es barregi amb una fina capa de terra de zones forestals properes per tal de generar una coberta totalment integrada amb els hàbitats de l'entorn.
4. La creació de buits o irregularitats als talussos, no podrà comprometre de cap manera la seva estabilitat. En aquest sentit, el seguiment i control de l'estabilitat dels talussos de restauració haurà de quedar reflectit al Pla de Vigilància i Seguiment amb una periodicitat adequada a les possibles situacions d'inestabilitat futures.
5. La tanca de la zona de restauració s'haurà d'establir a la zona nord, est i oest de l'espai afectat per tal de no incrementar el risc d'esllavissaments a la zona.
6. La finalització de cadascuna de les fases de restauració, s'haurà de justificar mitjançant un organisme de control acreditat (OCA) que compleixi el que disposa l'annex III del Reial Decret 975/2009, tal i com recull a l'article 44 d'aquest.
7. En el cas que l'informe de l'organisme de control o, de l'entitat col·laboradora de la administració (ECA) no sigui favorable, l'autoritat minera haurà d'establir les actuacions immediates que corresponguin per assolir el compliment efectiu del pla de restauració.
8. Tal i com s'estableix a l'article 18.1 del Decret 61/1999, de 28 de maig, d'aprovació definitiva de la revisió del Pla director sectorial de pedreres de les Illes Balears, la devolució de la fiança se formalitzarà per la DG d'Indústria previ informe de la CMAIB, sempre que els treballs de restauració hagin complert els objectius previstos al pla de restauració.
9. En base al que estableix l'article 52.2 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, s'haurà d'informar a la CMAIB respecte a la finalització de cadascuna de les fases de restauració a fi de realitzar les comprovacions que es consideren necessàries per tal de verificar el compliment del condicionat de la DIA.
10. Segons l'informe de la Secció Atmosfera, el titular ha de sol·licitar a la DG d'Energia i Canvi Climàtic la seva inscripció com activitat potencialment contaminadora de l'atmosfera (APCA).

Es recorda que:

L'ús d'inerts externs pel rebliment que provinguin de residus de construcció-demolició (RCDs), desmunts i terres no contaminades, s'haurà de comunicar al Consell Insular de Mallorca tal i com estableix la disposició addicional 3ª del Pla Director Sectorial per a la Gestió de Residus de Construcció-Demolició, Voluminosos i Pneumàtics Fora d'Ús de l'Illa de Mallorca (BOIB núm. 141 de 23 de novembre de 2002) encara vigent tal i com estableix la disposició derogatòria 2ª del vigent Pla Director Sectorial de Residus No Perillosos de l'Illa de Mallorca (PDSRNPMA, BOIB núm. 81 de 18 de juny de 2019). També s'haurà de comunicar al Servei de Residus i Sòls Contaminants, d'acord amb l'article 5 de l'ordre APM/1007/2017, de 10 d'octubre (BOE núm. 254 de 21 d'octubre de 2017).

Aquesta Declaració d'impacte ambiental s'emet sense perjudici de les competències urbanístiques, de gestió o territorials de les administracions competents i de les autoritzacions o informes necessaris per a l'obtenció de l'autorització, a més a més compleix el que estableix l'article 12 del PDS de Pedreres de les Illes Balears (aprovat mitjançant Decret 61/1999, de 28 de maig).

Palma, 30 de març de 2020

El president de la CMAIB
Antoni Alorda Vilarrubias

